

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล : กรณีศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลในระดับชั้นประถมศึกษา การเลือกโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมเป็นกรณีศึกษาเพราะทางโรงเรียนมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ ประการแรก เป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษาที่มีการตื่นตัวด้านการปฏิรูปการศึกษา ประการที่สอง เป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลโดยผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ตอบสนองต่อความสามารถของผู้เรียนและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ประการที่สาม เป็นโรงเรียนที่มีการจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนขึ้นมาใช้ภายในโรงเรียน ประการสุดท้าย เป็นโรงเรียนที่ ผู้ปกครองและนักเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

วิธีวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มเป็นหลักในการศึกษา โดยมี ขั้นตอนหลักของการดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน **ขั้นตอนที่หนึ่ง** เป็นการสำรวจความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม **ขั้นตอนที่สอง** เป็นการศึกษาสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนจากโรงเรียน คัดสรรที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับและคัดเลือกโรงเรียนที่มีรูปแบบของสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนที่ สอดคล้องกับความต้องการเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) **ขั้นตอนที่สาม** เป็นการสังเคราะห์ ข้อมูลจากขั้นตอนที่หนึ่งและขั้นตอนที่สอง เพื่อนำมาพัฒนาแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล **ขั้นตอนที่สี่** เป็นการนำเสนอแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลที่ได้ แก่โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม **ขั้นตอนที่ห้า** เป็นการปรับปรุง แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลและจัดทำคู่มือการใช้ ซึ่งรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอนจะนำเสนอเป็นลำดับต่อไป

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลของโรงเรียน สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

การวิจัยในขั้นตอนนี้เพื่อให้เห็นแนวทางในการพัฒนาแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบรายงาน หลักสูตร การจัดการเรียน การเรียนการสอนและการวัดประเมินผลตามการปฏิรูปการศึกษาและสมุทธรายงานประจำตัวนักเรียน ในปัจจุบัน นำมาเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการในการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง (informal interview) จำนวน 24 คน โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มอาจารย์ จำนวน 12 คน กลุ่มนักเรียนจำนวน 6 คนและกลุ่มผู้ปกครองจำนวน 6 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล โดยได้รับความเห็นชอบจากรองคมนตรีและผู้อำนวยการโรงเรียนและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 อาจารย์ผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 12 คน โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มอาจารย์ประจำชั้นและกลุ่มอาจารย์พิเศษ เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร เป็นบุคคลที่มีสถานภาพสำคัญในการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และมีส่วนในการพัฒนาสมุทธรายงานประจำตัวนักเรียนที่มีอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 6 คน

กลุ่มอาจารย์ประจำชั้น เป็นอาจารย์ประจำชั้นที่ได้รับการยอมรับจากผู้บริหารว่าจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและทำการสอนอย่างน้อย 5 ปี โดยทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 จำนวน 1 คน อาจารย์ประจำชั้นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 จำนวน 1 คน และอาจารย์ประจำชั้นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 คน

กลุ่มอาจารย์พิเศษ เป็นอาจารย์ที่ทำการสอนในวิชาพิเศษ ได้รับการยอมรับจากผู้บริหารว่าจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยจะต้องเป็นอาจารย์ที่ทำการสอนอย่างน้อย 3 ปี จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักเรียน เป็นบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแบบรายงานฯและได้รับการยอมรับจากอาจารย์ประจำชั้นที่ได้เข้าทำการสัมภาษณ์ โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกเป็นนักเรียนในกลุ่มอ่อนที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 2.00-3.00 จำนวน 3 คน และกลุ่มเก่งที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00 จำนวน 3 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การคัดเลือกนักเรียนที่เข้าทำการสัมภาษณ์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	ชั้นปีที่	เกรดเฉลี่ยสะสม	จำนวน	เกรดเฉลี่ยสะสม	จำนวน
นักเรียน	1-2	2.00-3.00	1 คน	3.01-4.00	1 คน
	3-4	2.00-3.00	1 คน	3.01-4.00	1 คน
	5-6	2.00-3.00	1 คน	3.01-4.00	1 คน
	รวม		3 คน		3 คน
	รวมทั้งสิ้น				6 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ปกครอง เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่เข้าทำการสัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 6 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นัดหมายผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอเข้าทำการสัมภาษณ์ โดยแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบเกี่ยวกับกรอบการสัมภาษณ์และเวลาที่จะใช้ในการสัมภาษณ์โดยเฉลี่ยประมาณ 1 ชั่วโมง
2. ดำเนินการสัมภาษณ์โดยขอบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ โดยทำการสัมภาษณ์ตามกรอบการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ถอดเทปการสัมภาษณ์และสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน
2. สังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นการสัมภาษณ์ของแต่ละคน เพื่อสรุปประเด็นที่ต้องการให้มีการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษารูปแบบของสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน

ขั้นตอนนี้เป็นการสำรวจรูปแบบของสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน จากโรงเรียนที่มีชื่อเสียง พิจารณาสาระของสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน เพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่มีสาระของสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนสอดคล้องกับความต้องการของ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เข้าทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) ในขั้นตอนนี้มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

การศึกษารูปแบบของสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน

เกณฑ์คัดเลือกรโรงเรียนเข้าทำการศึกษา

ผู้วิจัยทำการคัดเลือก โรงเรียนที่มีสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับและได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวนทั้งสิ้น 7 โรงเรียน ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นโรงเรียนที่มีการใช้สมุดรายงานประจำตัวนักเรียนของทางศึกษานิพนธ์พาณิชย์ จำนวน 2 โรงเรียน

กลุ่มที่ 2 เป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนขึ้นมาใช้เอง จำนวน 5 โรงเรียน

โดยทุกกลุ่มจะต้องเป็นโรงเรียนที่ยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในระดับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ได้รับเลือกให้ทำการสัมภาษณ์

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียนดังนี้

กลุ่มที่ 1 โรงเรียนวิทยา (นามสมมติ) และโรงเรียนพัฒนา (นามสมมติ) เป็นโรงเรียนที่มีการใช้สมุดรายงานประจำตัวนักเรียนทั้งของทางศึกษานิพนธ์

กลุ่มที่ 2 โรงเรียนอุดมวิทย์(นามสมมติ) โรงเรียนชาติศึกษา (นามสมมติ) โรงเรียนรุ่งฟ้า (นามสมมติ) โรงเรียนอรุณราชภูมิ (นามสมมติ) และโรงเรียนนานาชาติ (นามสมมติ) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีรูปแบบของแบบรายงานคล้ายคลึงกับต่างประเทศ โดยทั้งหมดเป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนขึ้นมาใช้ภายในโรงเรียน

เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนที่ทำการศึกษาเชิงลึก

ผู้วิจัยทำการคัดเลือก โรงเรียนที่เข้าทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเข้าทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาพัฒนาแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงของโรงเรียนที่เข้าทำการศึกษาสมุดรายงานประจำตัวทั้ง 7 โรงเรียน และได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นโรงเรียนที่มีการใช้สมุดรายงานประจำตัวนักเรียนของทางศึกษานิพนธ์พาณิชย์ 1 โรงเรียน

กลุ่มที่ 2 เป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาสมุครายงานประจำตัวนักเรียนขึ้นมาใช้เอง และเป็นโรงเรียนในสังกัดเดียวกับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม 1 โรงเรียน

โดยทุกกลุ่มมีจะต้องมีสมุครายงานประจำตัวนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของทางโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียนดังนี้

1. โรงเรียนพัฒนา เป็นโรงเรียนที่มีสมุครายงานที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเรื่องของการจัดทำเอกสารในการรายงานที่แยกจากสมุครายงานประจำตัวนักเรียน

2. โรงเรียนอุดมวิทย์ เป็นโรงเรียนที่มีสมุครายงานที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเรื่องของการจัดทำสมุครายงานให้นักเรียนมีส่วนในการแสดงความคิดเห็น

3. โรงเรียนชาติศึกษา เป็นโรงเรียนที่มีสมุครายงานที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเรื่องของการจัดทำสมุครายงานให้มีการรายงานในด้านพฤติกรรมเดือนละ 1 ครั้ง

4. โรงเรียนอรุณราชภูมิ เป็นโรงเรียนที่สังกัดเดียวกันกับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

การเตรียมตัวทำงานภาคสนาม

1. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลของสมุครายงานประจำตัวนักเรียนของทั้ง 7 โรงเรียน เพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่เข้าทำการสัมภาษณ์เชิงลึกและเตรียมความรู้พื้นฐานก่อนลงภาคสนาม

2. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลของสมุครายงานประจำตัวนักเรียนของโรงเรียนที่เข้าทำการสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เพื่อนำมากำหนดกรอบการสัมภาษณ์และแนวคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์

3. วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลและเตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แนวทางการสัมภาษณ์ เทปบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูป

แผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล กิจกรรมที่ต้องดำเนินการและแหล่งข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แผนการศึกษาภาคสนาม

ระยะเวลา	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล
ระยะที่ 1		
โรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียน (8-20 พ.ย.44)	ส่งจดหมายแนะนำตัวเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการขอศึกษาสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน	- สมุดรายงานประจำตัว นักเรียน
ระยะที่ 2		
โรงเรียนพัฒนา (14 ม.ค.45)	1) ส่งจดหมายแนะนำตัวเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการเข้าทำการสัมภาษณ์เชิงลึก	- ครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ เอกสารที่ใช้ในการรายงาน
โรงเรียนอุดมวิทย์ (15 ม.ค.45)	2) นัดเวลาที่จะเข้าทำการสัมภาษณ์เชิงลึก	การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนชาติศึกษา (16 ม.ค.45)	3) เตรียมแนวทางการสัมภาษณ์ในระยะที่ 2	รายบุคคล
โรงเรียนอรุณราชภูมิ (18 ม.ค.45)		
ระยะที่ 3		
โรงเรียนพัฒนา (24 ม.ค.45)	สัมภาษณ์เชิงลึกผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน	- ครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ เอกสารที่ใช้ในการรายงาน 1 คน
โรงเรียนอุดมวิทย์ (22 ม.ค.45)	และครูที่ทำหน้าที่สอนในระดับประถมต้น และประถมปลาย	- ครูประจำชั้นประถมต้น 1 คน - ครูประจำชั้นประถมปลาย 1 คน
โรงเรียนชาติศึกษา (21 ม.ค.45)		
โรงเรียนอรุณราชภูมิ (5 ก.พ.45)		

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาจากสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน

ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดของสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนของแต่ละกรณีศึกษา นำมาจัดหมวดหมู่ของข้อมูลใน 3 ประเด็นหลัก คือ (1) จุดประสงค์ (2) ภายภาพ (3) สารของสมุดรายงาน เพื่อใช้ในการคัดเลือกโรงเรียนเข้าทำการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำข้อมูลที่ได้มาประกอบข้อมูลในการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) กับครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน 1 คน ครูประจำชั้นในระดับประถมคั้น 1 คนและครูประจำชั้นในระดับประถมปลาย 1 คน โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นัดหมายกับครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน เพื่อขอเข้าทำการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับกรอบในการสัมภาษณ์ และเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์โดยเฉลี่ยคนละประมาณ 1 ชั่วโมง

2. ดำเนินการสัมภาษณ์โดยขอบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ โดยทำการสัมภาษณ์ตามกรอบการสัมภาษณ์ โดยมีประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ลักษณะของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

ประเด็นที่ 2 ลักษณะของการรายงานในปัจจุบันเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 3 เอกสารที่ใช้ในการรายงานในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร ประกอบด้วยข้อมูลส่วนใด และผู้ใดที่มีส่วนในการบันทึกข้อมูล

ประเด็นที่ 4 จุดเด่น/จุดด้อยของเอกสารที่ใช้ในการรายงานและการรายงานในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เนื้อหาของสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
2. ถอดเทปการสัมภาษณ์ สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ของแต่ละโรงเรียน
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมทั้ง 4 กรณีศึกษา เพื่อวิเคราะห์หาความเหมือน ความต่าง และจุดเด่นของแต่ละรูปแบบเพื่อศึกษาเป็นทางเลือกในการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และ 2

การสังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และ 2 เพื่อนำมาพัฒนาแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล ที่สอดคล้องกับความต้องการของ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

กำหนดโครงสร้างเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างของแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบรายงาน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลตามการปฏิรูปการศึกษา สมุดรายนงานประจำตัวนักเรียนที่มีอยู่ในปัจจุบันและการเข้าสัมภาษณ์เชิงลึกของทั้ง 4 โรงเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ดังนี้

1. ข้อมูลโรงเรียน เป็นข้อมูลที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ โรงเรียน หัวหน้าสถานศึกษา ครูประจำชั้น พร้อมทั้งคำแนะนำ สำหรับผู้ปกครองที่จะช่วยในการพัฒนานักเรียน ประวัติดัง ๆ ในโรงเรียน อาทิ เวลาในการมาเรียน
2. ข้อมูลนักเรียน เป็นข้อมูลที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ - นามสกุล ชื่อบิดา - มารดา ที่อยู่ เพื่อให้ข้อมูลเบื้องต้นกับผู้สอนและสะดวกต่อการติดต่อสื่อสารกับที่บ้าน
3. ข้อมูลความคาดหวัง อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัดและความสามารถพิเศษ ซึ่งจะเป็ข้อมูลที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาได้ตามความถนัดและเต็มศักยภาพของตนเอง
4. ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน
 - 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย น้ำหนัก ส่วนสูง หมายถึง ข้อมูลจากการตรวจสุขภาพ อาทิ การตรวจตา การตรวจฟัน
 - 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เป็นข้อมูลการประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม โดยจะพิจารณาให้ครอบคลุมกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านผู้เรียน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์และเขียน โครงสร้างเนื้อหาโดยกำหนดรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อนำไปสร้างแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดเกี่ยวกับ โครงสร้างหลักของแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล

โครงสร้างหลัก	รายละเอียด	หมายเหตุ
1.จุดประสงค์	เป็นเครื่องมือในการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียน พัฒนาการในด้านต่าง ๆ และข้อมูลอื่น ๆ ของนักเรียน เพื่อใช้สำหรับสื่อสารระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองของผู้เรียนให้รับทราบและเกิดความเข้าใจในตัว ผู้เรียนร่วมกัน ยังผลให้ครูและผู้ปกครองสามารถ ร่วมมือกันติดตาม ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดศักยภาพสูงสุด	
2.รูปแบบ	มี 2 ส่วน 1. แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลเล่มที่ 1 ประกอบด้วย 1. แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลเล่มที่ 1-1 ใช้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 2. แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลเล่มที่ 1-2 ใช้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 2. แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลเล่มที่ 2 ภายในบรรจุ บัตรชมพู 2-1 1 แผ่นและบัตรเขียว2-1 8แผ่น ใช้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 บัตรชมพู 2-2 1 แผ่นและบัตรเขียว2-2 8แผ่น ใช้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 โดย 1 เล่ม ต่อ 1 ชั้นเรียน	ข้อ 1 ขนาด 18 x 26 เซนติเมตร จำนวน28 หน้า ข้อ 2 ขนาด 15 x 23 เซนติเมตร บัตรชมพู 2-1 และ2-2 บัตรเขียว 2-1 และ2-2 ขนาด 12.5 x 20 เซนติเมตร
3. สาระของแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลเล่มที่ 1		ข้อ 6 พัฒนาจากสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
3.1 ข้อมูล โรงเรียน	1.ชื่อ โรงเรียน 2.ชื่ออาจารย์ประจำชั้น 3.เบอร์โทรศัพท์อาจารย์ประจำชั้น 4.ชื่อหัวหน้าสถานศึกษา 5.ชื่อ โรงเรียนเดิม 6. จ.ม. นำถึง ผู้ปกครอง 7. คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง	ข้อ 7 ศึกษาเอกสารการวัดผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.2 ข้อมูลนักเรียน	1.รูปถ่าย 2.ชื่อนักเรียน 3.เลขประจำตัว 4.เลขที่ 5.ระดับชั้น 6. ปีการศึกษา 7.วันเดือนปีเกิด 8. ชื่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง 9. ที่อยู่ 10. โทรศัพท์ 11.ลายเซ็นผู้ปกครอง 12.ข้อมูลเวลาเรียน	
3.3 ข้อมูลความคาดหวัง	—	
3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ		
3.4.1 ข้อมูลพัฒนาการทางร่างกาย	1. น้ำหนัก 2.ส่วนสูง 3.ตรวจตา 4.ตรวจฟัน 5. เกณฑ์มาตรฐานน้ำหนักส่วนสูงเด็กไทย	

ตารางที่ 3.3 (ต่อ) รายละเอียดโครงสร้างหลักเกี่ยวกับแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล

โครงสร้างหลัก	รายละเอียด	หมายเหตุ
3.4.2 ข้อมูลพัฒนาการทาง ด้านจิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม	ข้อมูลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม โดยในแต่ละกลุ่มประกอบด้วย การประเมินผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้และการแสดงความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน	พิจารณาให้ครอบคลุม กับหลักสูตรและ มาตรฐานการศึกษา
3.4.3 ข้อมูลสรุปผล การเรียนรู้	1. ตารางสรุปผลการเรียน 2. ผลการตัดสินการผ่านชั้นเรียน 3. บันทึกการซ่อมเสริม	
3.4.4 ข้อมูลการบันทึก	1. ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำชั้น 2. ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำวิชา 3. ความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง 4. การเรียนรู้/กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มเติมนอกเวลาเรียน	
4. สาระของแบบรายงาน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รายบุคคลเล่มที่ 2		
4.1 ข้อมูลโรงเรียน	1.ชื่อ โรงเรียน 2.คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง	
4.2 ข้อมูลนักเรียน		
4.2.1 บัตรชมพู	1.ชื่อนักเรียน 2.เลขที่ 3.ระดับชั้น 4.ปีการศึกษา	
4.2.2 บัตรเขียว	1.ชื่อนักเรียน 2.เลขที่ 3.ระดับชั้น 4.ปีการศึกษา 5. วิชาที่เรียน	
4.3 ข้อมูลความคาดหวัง		
4.3.1 บัตรชมพู	1. สิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ	
4.3.2 บัตรเขียว	1. ผลงานที่ภูมิใจ	
4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ		
4.4.1 พัฒนาการทางด้าน จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม		
1) บัตรชมพู	1. การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยอาจารย์ประจำชั้น 2. การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียน	ข้อ 1 บัตรชมพู 2-1 และ 2-2
2) บัตรเขียว	1. คะแนนที่ทำการประเมิน โดยคิดเป็นร้อยละ	ข้อ 2 บัตรชมพู 2-2
4.4.2 ข้อมูลการบันทึก	1.ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำชั้น 2.ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำวิชา 3.ความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง 4.ความคิดเห็นต่อการเรียนของนักเรียน	ข้อ 1 2 และ 3 บัตรชมพู 2-1 และ บัตรเขียว 2-1 ข้อ 4 บัตรชมพู 2-2 และบัตรเขียว 2-2

ตรวจสอบรายละเอียดของผลลัพธ์การเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ขออนุญาตรองคณบดีและผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ในการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนรายวิชาละ 1 คน ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย อาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาดนตรี อาจารย์ผู้สอนวิชานาฏศิลป์ อาจารย์ผู้สอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ อาจารย์ผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ และอาจารย์ผู้สอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี รวมทั้งสิ้น 13 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการพูดคุยกับอาจารย์ที่ได้รับการแนะนำจากรองคณบดีและผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เพื่อขอความร่วมมือในการตรวจสอบความเหมาะสมของผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา
2. ผู้วิจัยส่งเอกสารระบุผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชาที่ควรปรากฏในแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลที่ต้องการให้ตรวจสอบ พร้อมทั้งเอกสารสรุปหลักสูตรรายวิชาของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ให้กับอาจารย์ผู้สอน
3. ผู้วิจัยติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนทำการรับเอกสารดังกล่าวภายหลังที่จัดส่งให้พิจารณา ประมาณ 2-3 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับการแก้ไขมาปรับปรุงในรายละเอียดของผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอรูปแบบที่ได้แก่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

การนำเสนอรูปแบบที่ได้แก่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลที่พัฒนาขึ้น กับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group)

จำนวน 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มอาจารย์ประถมต้น และกลุ่มอาจารย์ประถมปลาย โดยดำเนินการในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 11 คน โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. เป็นผู้ปกครองของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 6 คน
2. เป็นผู้ปกครองของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมจำนวน 11 คน โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. เป็นอาจารย์ประจำชั้นในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 8 คน
2. เป็นอาจารย์พิเศษในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 2 คน
3. อาจารย์ฝ่ายวัดผล จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมจำนวน 11 คน โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. เป็นอาจารย์ประจำชั้นในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 8 คน
2. เป็นอาจารย์พิเศษในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 2 คน
3. อาจารย์ฝ่ายวัดผล จำนวน 1 คน

(รายนามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มอยู่ในภาคผนวก ก)

ขั้นตอนการดำเนินการ

ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการจัดการสนทนากลุ่มไปยังรองคณบดีและผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

2. ผู้วิจัยติดต่อขอใช้สถานที่ในการจัดการสนทนากลุ่มในการจัดสนทนากลุ่มผู้ปกครองที่ห้องสัมมนา 3 บริเวณสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 กลุ่มอาจารย์ในระดับประถมต้น ได้จัดสนทนาที่ห้องประวัติโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2545 สำหรับกลุ่มอาจารย์ในระดับประถมปลายได้จัดสนทนาที่ห้องพัฒนาวิชาการ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2545

3. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม มีผู้ช่วยในการบันทึกเทป 2 คน และทำหน้าที่ถ่ายรูป 1 คน ซึ่งอุปกรณ์ในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล ประเด็นการสนทนากลุ่ม เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ(over head) แผ่นใส เทปบันทึกเสียง 2 เครื่อง การดำเนินการมีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม อธิบายขั้นตอนการสนทนากลุ่ม และแนะนำผู้ช่วยในการสนทนากลุ่ม

3.2 นำเสนอแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล โดยแจกเอกสารของแบบรายงานฯ แก่ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยซักถามประเด็นการสนทนาทั้งสิ้น 3 ประเด็น ดังมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 1 รูปแบบของแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล เหมาะสมสำหรับโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถมหรือไม่

ประเด็นที่ 2 สารที่สำคัญที่คิดว่าควรจะมีการบันทึกหรือรายงานมีประเด็นใด ที่ควรมีการเพิ่มเติมหรือประเด็นใดที่ควรมีการตัดออก เพราะเหตุใด

ประเด็นที่ 3 แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล ควรมีการเตรียมการในการใช้ ในเรื่องของระยะเวลาในการใช้ การเตรียมการในการบันทึกข้อมูล และลักษณะการเขียนบันทึกอย่างไร

3.4 ให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.5 ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มและมอบของที่ระลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการถอดเทป วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมการสนทนาเพื่อนำมาปรับปรุงให้เป็นแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล จัดทำเครื่องมือและคู่มือในการใช้ฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาใช้ในการปรับปรุงแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล พร้อมจัดทำคู่มือการใช้ เพื่อนำเสนอต่อรองคณบดีและผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม พิจารณาถึงความเหมาะสม ในการนี้รองคณบดีและผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ได้แนะนำให้ผู้วิจัยเข้าฟังการอบรมการวัดประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยอาจารย์สมทรง ลิมาลัย ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ.2545 เวลา 14.00-16.30 น. ที่ห้องประชุม อาคารบริหารโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล พร้อมจัดทำคู่มือการใช้ฉบับสมบูรณ์ จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลพร้อมคู่มือการใช้ต่อรองคณบดีและผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม อีกครั้ง

สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

